

BIBLIJSKO - MOLITVENA ZAJEDNICA

SVETI PAVAO

IZJAVA SV. PAVLA U POSLANICI GALAĆANIMA

Tvrdim, braćo: Evandjelje koje sam navješćivao nije od ljudi, niti sam ga ja od bilo kojeg čovjeka primio ili naučio, nego objavom Isusa Krista. Ta čuli ste za moje negdašnje ponašanje u židovstvu: preko svake sam mjere progonio i pustošio Crkvu Božju te sam u židovstvu, prerevno odan otačkim predajama, nadmašio mnoge vršnjake u mom narodu. Ali kad se Onomu koji me odvoji već od majčine utrobe i pozva milošću svojom, svidjelo otkriti mi Sina svoga da ga navješćujem među poganima, odmah, ne posavjetovavši se s tijelom i krvlju i ne uzidoh u Jeruzalem k onima koji bijahu apostoli prije mene, nego odoh u Arabiju pa se opet vratih u Damask (Gal 1,11-17).

Usporedi i sljedeća mjesta:

Gal 1,11-24; Fil 3,5-14; Dj 22,3-21.

OBRAĆENJE SVETOGA PAVLA

Obraćenje Savla (Pavla) bez sumnje je jedan od najvažnijih trenutaka u povijesti kršćanstva. To je vidljivo već i u Novom zavjetu gdje se Pavlovo obraćenje triputa spominje u Djelima apostolskim (usp. Dj 9,1-22; 22,3-21 i 26,2-23): Savao je na putu za Damask. Sa sobom nosi pisma Velikog svećenika (Kajfe). Ta pisma daju mu punomoć da može progoniti kršćane. U blizini Damaska odjednom ga zabljesnu veliko svjetlo. Pavao pada na zemlju i postaje slijep. Isus se objavljuje Savlu. On ne progoni kršćane nego samog Isusa. Krist nalaže Pavlu neka pođe u Damask i tamo će saznati što mu je činiti.

Kada čitamo o tom događaju u Djelima apostolskim uočavamo kako je taj događaj bio važan za prvu Crkvu. Ovaj događaj iz Pavlova života slavi se u Crkvi 25. siječnja. Nakon krštenja i povratka u Jeruzalem, za vrijeme molitve u Hramu Pavao će dobiti nalog od Gospodina da ide naviještati poganima evanđelje (usp. Dj 22,17-21).

Napomena: uzalud ćete u Novom zavjetu tražiti konja s kojeg se Pavao navodno srušio. On se ne spominje ni u jednom izvješću o Pavlovu obraćenju, nego je plod mašte umjetnika.

Bog mi je objavio svoga Sina

Prikaz obraćenja sv. Pavla u Djelima apostolskim više je utjecao na našu sliku o njegovom obraćenju nego li drugi tekstovi iz Pavlovih poslanica u kojima sâm govori o svom obraćenju i svom poslanju (usp. Gal 1,15-16). Kad razmišlja o svom životu onda Pavao sjećajući se događaja pred Damaskom može kazati kako ga je sam Bog doveo pred Damask. Bog ga je, kazat će Pavao, izabrao već u majčinoj utrobi (Gal 1,15) za svoju službu. Ovim izrazom Pavao povezuje svoje iskustvo sa iskustvom proroka Jeremije, koji je također od majčine utrobe pozvan za proroka narodima (usp. Jer 1,5).

Sjetimo se da je i Pavao pozvan navjestiti evanđelje svim narodima. Poziv «od majčine utrobe» nalazimo i kod proroka Izaije u drugoj pjesmi o sluzi Božjemu (usp. Iz 49,1.5). Tamo se kaže da je sluga Božji poslan ne samo Izraelu nego svim narodima.

On će biti svjetlom naroda (usp. Iz 49,6). Pavao je dakle, pozvan poput starozavjetnih proroka. No njegovo poslanje još je šire i veće nego li je to kod starozavjetnih proroka.

Pavao kaže da mu je Bog objavio svoga Sina (usp. Gal 1,16). Bog mu je dao spoznaju do koje on ne bi nikada došao samo svojom vlastitom snagom. Pavao nije prihvatio evanđelje preko drugih, kao što je to slučaj kod nas, nego objavom Božjom. Središnja poruka te objave jest da je Isus Sin Božji. U ovoj riječi Sin naglašeno je Isusovo sinovstvo i njegova spremnost ispuniti volju Božju do smrti na križu. Bog se ob-

javio Pavlu jer ga želi učiniti onim koji će tu objavu nositi svim narodima, želi ga učiniti Apostolom naroda.

Vidio sam Gospodina

U Poslanici Galaćanima Pavao govori o svom pozivu kao objavi Božjoj, a u Poslanici Korinćanima stavlja samoga sebe u red svjedoka uskrsnuća. U obliku pitanja on kaže: „Zar nisam vidio našega Gospodina Isusa?“ (1 Kor 9,1). Pavao je posljednji, komu se Krist ukazao (usp. 1 Kor 15,8). Taj susret s Uskrslim za Pavla je potvrda ispravnosti kršćanske vjere. Svi drugi događaji iz Pavlova života, njegova misijska putovanja, njegov nauk, borba za slobodu Evandjelja jesu posljedica susreta s uskrslim Gospodinom. Uskršli Gospodin poslat će Pavla poganima navještati Radosnu vijest.

Tvrdim, braćo: Evandjelje koje sam navješćivao nije od ljudi, niti sam ga ja od bilo kojeg čovjeka primio ili naučio, nego objavom Isusa Krista. Ta čuli ste za moje negdašnje ponašanje u židovstvu: preko svake sam mjere progonio i pustošio Crkvu Božju te sam u židovstvu, prerevno odan otačkim predajama, nadmašio mnoge vršnjake u mom narodu. Ali kad se Onomu koji me odvoji već od majčine utrobe i pozva milošću svojom, svidjelo otkriti mi Sina svoga da ga navješćujem među poganima, odmah, ne posavjetovavši se s tijelom i krvlju i ne uzidoh u Jeruzalem k onima koji bijahu apostoli prije mene, nego odoh u Arabiju pa se opet vratih u Damask (Gal 1,11-17).

Usporedi i sljedeća mjesta:

Gal 1,11-24; Fil 3,5-14; Dj 22,3-21.

VJERUJEM

Sada se pak izvan Zakona očitovala pravednost Božja, posvjedočena Zakonom i Prorocima, pravednost Božja po vjeri u Isusa Krista, prema svima koji vjeruju. Ne, nema razlike! Svi su zaista sagriješili i potrebna im je slava Božja; opravdani su besplatno, Njegovom milošću po otkupljenju u Kristu Isusu. Njega je Bog izložio da krvlju svojom bude Pomirilište po vjeri. Htio je tako očitovati svoju pravednost kojom je u svojoj božanskoj strpljivosti propuštao dotadašnje grijeha. Smatramo zaista da se čovjek opravdava vjerom bez djela Zakona. Obeskrepljujemo li dakle Zakon po vjeri? Nipošto! Naprotiv, Zakon utvrđujemo (Rim 3,21-25.28.31).

Usporedi i sljedeća mjesta:

Rim 4,1-5.9-12; Rim 10,4-15; Gal 3,19-25.

Uistinu, u Kristu Isusu nema vrijednosti ni obrezanje ni neobrezanje, nego vjera koja očituje svoju snagu ljubavlju (Gal 5,6)

Nova neizmijerna spoznaja

Mnogima je poznata biblijska izreka „čega je srce puno, o tome govore usta“ (Lk 6,45). Ako sam doista obdaren istinskim susretom, ako sam doista spoznao nešto novo, ako je neka teška situacija odjednom riješena, onda osjećam potrebu iskustvo koje sam tako stekao podijeliti s drugim ljudima, i drugima dopustiti u njemu sudjelovati. Jedno od takvih iskustava za Pavla bijaše spoznaja koju je on sam ovako izrekao: „*Pravednik će živjeti od vjere*“ (Rim 1,17). Do ove spoznaje došao je Pavao čitajući knjigu proroka Habakuka. Na teško pitanje, što je potrebno činiti da bismo se svidjeli Bogu, odjednom je shvatio na novi način što govori rečenica: „*Pravednik će živjeti od vjere*“ (Hab 2,4).

Sve ovisi o vjeri

Odnos između Boga i čovjeka shvaća Pavao na novi način za razliku od starozavjetnog shvaćanja. Vjernost prema Bogu čovjek ne pokazuje samo svojim djelima, svojim djelovanjem po Zakonu Božjemu, nego shvaćanjem i prihvaćanjem da je Bog rekao svoje bezuvjetno „da“ ljudskom životu.

Dakle, čovjek neće biti opravdan pred Bogom svojim djelima, svojim trudom, nego po tom što se potpuno preda Bogu. To potpuno predanje mu je moguće samo po vjeri koja mu je darovana u Isusu Kristu.

Vjera i sumnja

Poteškoća je međutim: daruje li Bog vjeru svima ljudima jednako, što je s onima koji bi rado vjerovali ali Božji glas ne mogu tako dobro razumjeti kao neki drugi? Pavao ne sumnja da Bog želi spasiti sve ljude (usp. 1 Kor 15,22). Svoju zadaću vidi Pavao u naviještavanju evanđelja svim ljudima. Ta ga zadaća opterećuje i ispunja velikom brigom. On mora nadopuniti u vjeri zajednice ono što joj još nedostaje (usp. 1 Sol 3,10). Tko ne može još neposredno upoznati snagu vjere, taj će možda vjeru upoznati preko susreta s jednim kršćaninom ili pak jednom kršćankom odn. kršćanskom zajednicom. Vjera za Pavla nije nešto završeno, nešto poput jednog dara, koji se svakomu jednako daje. Vjera je uvijek u odnosu sa situacijom u kojoj čovjek živi, povezana s njegovim osobnostima i njegovim životom.

Pavlova vjera je za mnoge sablazan

Središte vjere za Pavla je priznanje kako je Bog otkupio ljude smrću i uskrsnućem Isusa Krista (usp. Rim 3,24). Međutim, ovakvim shvaćanjem vjere. Pavao ne žanje samo oduševljenje i odobravanje kod

svojih sunarodnjaka i suvjernika. Pavao je upravo zbog svog shvaćanja vjere i progonjen (usp. 1 Sol 2,14-16). Za mnoge je ovo Pavlovo shvaćanje neprihvatljivo, ne samo što je to sablažnjivo, ono je i besmisleno (1 Kor 1,21). No, Pavao se usprkos svemu ne stidi navješćivati upravo i ovu radosnu vijest. Evandjelje je za Pavla Božja snaga, koja spašava svakoga tko u nju vjeruje (Rim 1,16).

Vjera i djela

Budući da odnos između Boga i čovjeka mora biti utemeljen u životu i životnoj praksi, Pavao mora odrediti i ispravan odnos između vjere i djela, između vjere koju čovjeku može darovati sam Bog i vlastitog dobrog djela koje čovjek ostvaruje svojom snagom.

Pavao odbija svaku primisao i predodžbu kako je ispunjenje djela koja traži Zakon ono što je najvažnije u odnosu između Boga i čovjeka (usp. Gal 3,10-11). No on ne odbacuje jednostavno Zakon (usp. Rim 3,31), nego odbija stav koji se krije iza shvaćanja da čovjek svojim djelima može zaslužiti svoje spasenje. Bog daruje spasenje po vjeri, smatra Pavao. Vjera koja nam je darovana tjera našu ljubav na djelotvornost (usp. Gal 5,6). Ona se pokazuje u ljubavi prema bližnjemu.

Sada se pak izvan Zakona očitovala pravednost Božja, posvjedočena Zakonom i Prorocima, pravednost Božja po vjeri u Isusa Krista, prema svima koji vjeruju. Ne, nema razlike! Svi su zaista sagriješili i potrebna im je slava Božja; opravdani su besplatno, Njegovom milošću po otkupljenju u Kristu Isusu. Njega je Bog izložio da kralju svojom bude Pomirilište po vjeri. Htio je tako očitovati svoju pravednost kojom je u svojoj božanskoj strpljivosti propuštao dotadašnje grijehе. Smatramo zaista da se čovjek opravdava vjerom bez djela Zakona. Obeskrepljujemo li dakle Zakon po vjeri? Nipošto! Naprotiv, Zakon utvrđujemo (Rim 3,21-25.28.31).

Usporedi i sljedeća mjesta:

Rim 4,1-5.9-12; Rim 10,4-15; Gal 3,19-25.

1. KAKO STE UPOZNALI SVOJU VJERU TIJEKOM VAŠEGA ŽIVOTA?
2. KOJE SU OSOBE DALE PEČAT VAŠOJ VJERI?
3. ZAMISLITE SVOJ ŽIVOT BEZ VJERE . ŠTO BI VAM NEDOSTAJALO?

S OVIM TEKSTOM POVEZAN JE POST,12,1-4; 15,1-6; PRIMJEĆUTE LI TU ABRAHAMOV STAV KOJI DOLAZI DO IZRAŽAJA I U RIM 4,15; 9-12.

Sv. Petar i Pavao – svjedoci vjere

Godine 258. uvedena je u Rimu svetkovina Apostola Petra i Pavla. Zapravo se ne zna što je Crkvu potaklo da na dan 29. lipnja zajedno slavi oba apostola. Međutim, puno je toga što ovu dvojicu apostola povezuje: prema predaji obojica su pretrpjeli mučeništvo za vrijeme cara Nerona, njihovi se grobovi nalaze u Rimu. Na ranokršćanskim umjetničkim djelima predstavljeni su često zajedno jer su im i životni putovi međusobno povezani.

Razlika između Petra i Pavla

Ako malo bolje pogledamo, uočavamo veliku razliku između Apostola Petra i Pavla.

Petar je bio ribar i živio je u Galileji, u selu koje se zvalo Kafarnaum. Pavao je bio zanatlija i pravio je šatore. On je rođen u gradu Tarzu, na jugu današnje Turske. Izobrazbu je stekao u Jeruzalemu kod slavnog učitelja Gamaliela (usp. Dj 22,3).

Petar je bio oženjen. Tu činjenicu spominje i sam Pavao u 1 Kor 9,5 kad kaže, da je Petar zajedno sa svojom suprugom, za vrijeme misijskih putovanja boravio u tadašnjim kršćanskim zajednicama. Pavao je, naprotiv očito neoženjen i potiče i druge da žive u bezženstvu i tako nepodijeljena srca služe Gospodinu (usp. 1 Kor 7,32).

Petar, zajedno sa svojim bratom Andrijom, pripada prvim učenicima koje je Isus izabrao (usp. Mk 1,16-18). Petar je u Isusovoj pratnji, on sluša njegovu poruku i gleda Isusova čuda. Pavao nije poznavao Isusa za vrijeme njegova ovozemnog života. On je postao Apostolom u vrijeme kad se kršćanstvo već udomaćilo u Damasku, u Siriji.

Petar je u početku svog djelovanja živio u Jeruzalemu, u židovsko-kršćanskom okružju. Pavao je svoje poslanje prvenstveno vidio u navještaju Evandjelja poganima.

To su neke od razlika između te dvojice apostolskih prvaka. U Antiohiji je, između njih dvojice, došlo i do otvorenog sukoba. Pavao taj sukob opisuje nekoliko godina kasnije u poslanici Galaćanima (usp. Gal 2,11-21).

Prvi i posljednji svjedok

Što povezuje ova dva tako različita Apostola? Sveti Pavao naviješta Korinćanima srž kršćanske vjere, srž Evandjelja, a to je vjera u Isusovu smrt i njegovo uskrsnuće. Prvi kojemu se uskrsli Isus objavio jest Kefa (Petar), posljednji kojem se Krist ukazao jest Pavao (usp. 1 Kor 15,1-11). Petar i Pavao su, dakle, svjedoci uskrslog Isusa. Oni su vidjeli Gospodina. Popis učenika, kojima se Krist ukazao nakon uskrsnuća, započinje Petrom, a završava Pavlom. Nije li i to djelo Božje providnosti da su upravo ova dvojica – po mnogo čemu različita apostola – postala stožerima vjere, svjedocima Kristova uskrsnuća?

Završna riječ u Petrovom duhu

Sadržaj Druge Petrove poslanice ukazuje na kritičku prosudu Pavlovih spisa. Naime, misli iz Pavlovskih poslanica nisu jednostavne. One su često teške i nerazumljive običnim vjernicima, kako danas u 21. stoljeću tako i vjernicima u vrijeme pisanja Druge Petrove poslanice. O tome čitamo u navodu iz 2 Petr 3,16. Pavlovski se spisi mogu krivo tumačiti kao i drugi biblijski tekstovi, njihov smisao može se iskriviti, krivo razumjeti. Ispravno tumačenje svetih tekstova mora biti u skladu s crkvenim učiteljstvom. Jedino je tako moguće ispravno razumjeti Pavlovu poruku.

A strpljivost našega Gospodina smatrajte prilikom za spasenje, kao što vam je i naš ljubljeni brat Pavao prema danoj mu mudrosti pisao. On to čini i u svim poslanicama u kojima govori o ovome. U tim poslanicama ima teško razumljivih mjesta, koja neuki i nepostojani ljudi izvrcu – kao i ostala Pisma – na svoju vlastitu propast (2 Pt 3;15-16).

Usporedi i sljedeća mjesta:

1 Kor 15,1-11; Gal 2,1-21; Dj 15,1-35.